Utviklingsfondet
Bekjemper sult og fattigdom

Oslo, 29.09.2020

Høringssvar til ny lov om pengespill
Fra Utviklingsfondet
(svar i digital portal):

Utviklingsfondet har sammen med Regnskogfondet og Caritas lisens til å drive lotteri etter dagens §7 i forskrift til lov om pengespill. Vårt lotteri driftes av Donira, som klassifiseres som «grønt», uten fare for spillavhengighet, og vi ser oss som en viktig del av den utvidede enerettsmodellen.

Gode rammebetingelser for veldedighetslotterier med særskilt lisens (i utkast til lovtekst definert som «Pengespill som kan tilbys av andre enn enerettsaktørene») er viktig for å sikre kanalisering av spillere til trygge spill. Samtidig sikrer gode rammebetingelser stabile og frie inntekter til frivillige organisasjoner som jobber med internasjonale miljø- og utviklingsprosjekter. Dagens rammebetingelser er for stramme til å sikre disse lotterienes levedyktighet. Vi ber derfor Kulturdepartementet om å sikre bedre rammebetingelser for disse lotteriene.

Utviklingsfondet støtter i hovedsak opp om forslaget til ny lov om pengespill, men for å sikre at lotteriene har levedyktige rammebetingelser ber vi om noen endringer. Vi gir også viktige presiseringer til Departementets høringsnotat som kan danne grunnlag som forarbeider til loven.

Utviklingsfondets forslag til ny lov om pengespill:
Norges befolkning bør ha frihet til å kunne velge å støtte humanitære formål ved å ha mulighet til å spille på trygge og ikke-vanedannende lotterier som lisenslotteriene representerer i dag. For at det skal være mulig må rammebetingelsene for veldedighetslotterier med særskilt lisens trygges.

Utviklingsfondet foreslår derfor følgende:

- I kapittel 6, § 20: stryk følgende setning: «Disse pengespillene skal ha lav omsetning og premier av begrenset størrelse.»
- Presiseringer til arbeidet med forskrift til lov om pengespill, ved at
    - omsetningsrammen for lisenslotterier under dagens §7 i forskriftene til Lov om pengespill holdes proporsjonal med Norsk Tipping, og ikke lavere enn minimum 5% av Norsk Tippings totale omsetning,
    - kumulering av lisenser blir mulig, for å forene krefter og skape levedyktige lotterier til inntekt for flere norske frivillige organisasjoner,
    - varighet på lotterienes lisenser på dagens 9 år fjernes.

Forslagene begrunnes i teksten under.

Utviklingsfondet
Mariboes gate 8, 0183 Oslo
Telefon
23 10 96 00
E-post
post@utviklingsfondet.no
Org.nr.
971 454 369
Giverkonto
5005 15 10000

Bakgrunn og begrunnelse av våre forslag:
Gjennom enerettsmodellen og gode rammebetingelser for veldedighetslotterier med særlig lisens sikrer vi et fortsatt trygt spillmarked i Norge, og mennesker som ønsker å spille pengespill kanaliseres inn til trygge og lovlige spill.

I 2015 ble det etablert en lisensordning for flere ikke-vanedannende lotterikonsepter. Hensikten var å styrke kanaliseringen og finansiering av frivilligheten, forutsatt at lotterikonseptene ikke utfordret EU-unntaket Norge har fått for sitt spillmonopol. Videre ble det bestemt at de store humanitære organisasjonene skulle prioriteres. I lotteriforskriftene ble lisenslotteriene gitt for stramme vilkår. Dette har medført at det har vært vanskelig å finne lotterikonsepter som kan styrke kanalsering og frivilligheten.

Av de fem lisensene som ble gitt har kun Pantelotteriet og Postkodelotteriet gitt utbetaling av betydning til lisensinnehaverne. Pantelotteriet var allerede godt etablert da de fikk tildelt sin lisens. Postkodelotteriet har en stor internasjonal organisasjon i ryggen, og drives med betydelig støtte fra den, noe som ikke er bærekraftig på sikt. Lisensen som Utviklingsfondet deler med Caritas og Regnskogfondet har enda ikke ført til noen avkastning og operatøren Donira har store utfordringer etter omlegging av fysiske spillmaskiner på kjøpesenter som følge av COVID-19 tiltak. Kanaliseringen til trygge spill vil dermed svekkes, og våre organisasjoners internasjonale solidaritetsarbeid står i fare for å miste viktig inntekt.

Definisjon av omsetning:
Utviklingsfondet vil advare mot å holde fast på en omsetningsramme som forhindrer lotteriene fra å være levedyktige. Vi ber derfor om at følgende setning strykes, i departementets utkast til lovtekst, § 20 «Generelt om pengespillene etter dette kapitlet»: «Disse pengespillene skal ha lav omsetning og premier av begrenset størrelse.» Behovet for å begrense omsetningen ivaretas i neste setning som viser til at dette avgjøres i forskrift. I forskrift blir det avgjørende å definere hva som menes om «lav omsetning».

Vi ser behovet for å begrense omsetningen for ikke å utfordre den norske enerettsmodellen. Dette bør gjøres ved å opprettholde omsetningen proporsjonal med Norsk Tippings omsetning. Til arbeidet med forskriften, ber vi derfor om at rammen for omsetning ikke holdes historisk kunstig lav til tiden da lisenslotteriene ble opprettet, men holdes proporsjonal i størrelse til Norsk Tippings omsetning.

Da rammen for de fem lisensene for private spill-aktører ble satt i 2015 utgjorde de til sammen fem prosent av Norsk Tippings omsetning. Med veksten til Norsk Tipping utgjør de fem lisensene i dag til sammen kun 3,75 prosent av Norsk Tippings omsetning på 40,267 milliarder i 2019. Ved å legge til grunn 5 prosent av Norsk Tippings omsetning i 2019 blir omsetningsrammen for hvert enkelt lisenslotteri 402 millioner kroner, totalt 2,01 milliarder for alle lisenslotteriene.

I høringsnotat til dagens lotteriforskrifter skrev departementet at det er «nødvendig at de private lotteriene opererer på et noe lavere nivå enn de av Norsk Tippings tallspill med lavest omsetning. Det foreslås derfor en omsetningsramme på kr 300 mill. årlig.» Denne måten å fastsette omsetning på gjør at Norsk Tipping kan opprettholde et kunstig lavt «minilotteri» for å binde lisenslotteriene nede på et lavt nivå. Dette er konkurransevridende og ikke i tråd med intensjonen bak opprettelsen av lisenslotterier som et supplement til de lotteriene som

tilbys av enerettsaktørene, som en viktig del av kanaliseringen av spillere til trygge spill samtidig som det styrker inntekter til frivilligheten.

I Høringsnotats kapittel 17.2.1 omtales lisenslotteriene som «lotterier med omsetning inntil kr. 300 mill». Denne definisjonen opprettholder et kunstig lavt nivå, og derfor er vårt forslag til definisjon, veldedighetslotterier med særskilt lisens.

Kumulering av lisenser:
Departementets forskrift må gi rom for å kunne kumulere lisenser innenfor de fem lisensene som er gitt, for på den måten å styrke kanalisering og bidra mer til norske frivillige organisasjoner, som har et stort internasjonalt engasjement. Den totale omsetningsrammen vil fortsatt være proporsjonal med Norsk Tippings omsetning, og ikke utgjøre en trussel mot enerettsmodellen.

Med en mulighet for å kumulere lisenser, blir det mulig å forene gode krefter i et spillmarked som det er utfordrende å etablere seg i, slik vi gjorde rede for innledningsvis. Ved å forene krefter øker muligheten for en mer bærekraftig og lønnsom drift, som igjen styrker enerettsmodellens primære ønske om å kanalisere spillere til trygge spill, i tillegg til å styrke inntektsmulighetene til humanitært og frivillig arbeid, i tråd med lovens formål.

Tillatelsens lengde:
Lisensen vi har fått til lotteri har en varighet på ni år. Vi mener at det ikke er grunnlag for å etablere et nytt lotteri, gi de foreskrevne overføringer til de frivillige organisasjonene, og samtidig få dekket de kostnader som har vært nødvendig for å etablere lotteriet, i løpet av ni år. Den eneste operatøren som vil gå med samlet overskudd ved lisensens utløp er Pantelotteriet, som altså var godt etablert da lisensen ble tildelt.

Skal ikke-vanedannende lotterier som kan sikre kanalisering av spillere til trygge spill og styrke frivilligheten over tid etablere seg i Norge, krever det også at tillatelsens begrensede varighet fjernes.

Vårt endringsforslag til lovteksten og presiseringer til forskrift vil styrke den norske enerettsmodellen primære formål om å sikre spillere tilgang til trygge spill, samt sikre inntekter til norsk frivillighet. Vi ber om at de tas til følge.

Med vennlig hilsen,

Jan Thomas Odegard
Daglig leder i Utviklingsfondet

Utviklingsfondet
Mariboes gate 8, 0183 Oslo
Telefon
23 10 96 00
E-post
post@utviklingsfondet.no
Org.nr.
971 454 369
Giverkonto
5005 15 10000

Utviklingsfondet
Mariboes gate 8, 0183 Oslo

Telefon
23 10 96 00

E-post
post@utviklingsfondet.no

Org.nr.
971 454 369

Giverkonto
5005 15 10000